

*Pusztahelyi Réka egyetemi tanársegéd,
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Polgári Jogi Tanszék*

Az elévülést megszakító körülmények az új Polgári Törvénykönyvben – különös tekintettel a teljesítésre irányuló felszólításra

A Kormányportálon 2012. február 15-én közzétett új Polgári Törvénykönyv (a Kodifikációs Főbizottság Javaslat¹) az elévülést megszakító körülmények rendszerén gyökeresen változtat. A 6:25.§ (1) bekezdése szerint az elévülést megszakítja a) a tartozásnak a kötelezett részéről történő elismerése b) a kötelelem megegyezéssel történő módosítása és az egyezség c) a követelés bírósági eljárásban történő érvényesítése vagy csődeljárásban tett bejelentése.

Jelen normaszöveghez a Vékás Professor által vezetett Kodifikációs Főbizottság indokolást mindezidáig nem fűzött. Tekintettel azonban arra, hogy a Vékás Lajos által szerkesztett „Szakértői Javaslat” lényegében az elévülést megszakító okok közül ugyanígy mellőzi a teljesítésre való írásbeli felszólítást, ezért az új rendelkezések alátámasztására is a cikk szerzője a Szakértő Javaslatban megjelölt indokokat helytállónak tekinti.

1. Történeti előzmények

Az újonnan közzétett normaszöveg vizsgálatát megelőzően áttekintést érdemel a magyar magánjogi-polgári jogi kodifikáció századfordulót követően elért eredményeinek összevetése a cikk témáját képező szűk területen.

A Magyar Általános Polgári Törvénykönyv Tervezete (1900) az alábbi félbeszakító okokat ismeri. Az elévülés félbeszakad, ha az adós a követelést a hitelezővel szemben részfizetés, kamatfizetés, biztosítékadás vagy bármi egyéb módon elismeri. Dolog

---

¹ A dokumentum elérhető a <http://www.kormany.hu> honlapon

visszaadására irányuló követelés elismertnek tekintetik, a míg az adós a dolgot hitelező rendelkezésére tartja. (1339.§)

Az elévülés félbeszakad, ha a hitelező a követelés megítélése vagy megállapítása iránt keresetet indít (keresetlevelet bead). A keresetindítással egyenlő hatályú a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztése; a csődbejelentés; a beszámítás perbeli érvényesítése; a perbehívás abban a perben, a melynek kimenetelétől a követelés függ; a végrehajtás kérése és a végrehajtás foganatosítása végett tett bármi intézkedés (1340.§) Itt kell megemlíteni, hogy az 1900-as Tervezet az engedményezésről történő értesítéshez sem fűzött elévülést félbeszakító hatályt.

A Magyar Polgári Törvénykönyv Tervezete (1913) az elévülést félbeszakító körülmények körében egyezik az 1900-as tervezet szövegével. (1062-1063. §§) Alapvető különbség azonban, hogy míg az 1900-as Tervezet az általános elévülési időt 10 évben határozta meg, addig az 1913-as Tervezet 20 évben állapította meg.²

A Magyarország Magánjogi Törvénykönyve törvényjavaslata (Mtj.; 1928) szintén a fent említett félbeszakító körülményeket sorolja fel (1297.-1298.§§), azonban az általános elévülési határidőt 32 évben jelöli meg. Az engedményezésről való értesítés kapcsán szintén nem rendelkezik annak elévülést megszakító hatásáról.

A korábbi tervezetekhez képest, 1959. évi IV. törvénnyel kihirdetett Polgári Törvénykönyv alapvetően változtatott az elévülés intézményén, a megszakító okok meghatározásában is.

„A követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is - végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést.” (Ptk. 327. § (1) bek.)

Ezen túlmenően, a hatályos szabályozással egyezően, a kötelezettek az engedményezésről való értesítése az elévülést ugyancsak megszakítja. (329.§ (2) bek.) A Ptk. szintén új megszakító okként emeli ki a követelés megegyezéssel való módosítását (egyezséget is).

---

² Kiss Albert 1902-ben megjelent kritikai tanulmányában e 10 éves határidő túlzottan rövid voltát szintén kiemeli. Lsd: Kiss Albert „Az elévülés a Polgári Törvénykönyv Tervezetében” c. tanulmánya 27. o. (in. Kritikai Tanulmányok a Polgári Törvénykönyv Tervezetéről sorozat, V. füzet, Budapest,. Grill K. 1902.)

Itt kell megjegyezni, hogy bár hatályos Ptk. a norma eredeti szövegéhez képest az eltelt ötven év alatt jelentős változáson, több novelláris módosításon esett át, azonban ezek a módosítások nem érintették az elévülést megszakító körülményeket.

A 2009. évi CXX. törvénnyel kihirdetett, de hatályba nem lépett új Polgári Törvénykönyv az elévülést megszakító körülményeken változtatva az alábbi felsorolást adja. (5:8.§)

Az elévülést megszakítja a) a tartozásnak a kötelezett részéről történő elismerése, b) a kötelelem megegyezéssel történő módosítása, ideértve az egyezséget is, c) a követelés bírósági úton történő érvényesítése, közvetítői eljárás és békéltetői testületi eljárás megindításának kezdeményezése vagy d) a törvényben meghatározott egyéb ok.

E Ptk. az engedményezés szabályai körében sem az engedményezésről szóló értesítés, sem a teljesítési utasítás joghatásaként nem rendelkezik az elévülés megszakadásáról, ezzel szemben a szerződésátruházás szabályai között rögzíti, hogy a szerződésátruházás az elévülést megszakítja (5:180.§ 84) bek.).

A fent felsorolt történeti előzményeket is figyelembe véve a hatályos szabályozáshoz képest a legszembetűnőbb változás az, hogy a tételesen felsorolt megszakító körülmények között a jogosult teljesítésre való írásbeli felhívása nem szerepel. A alábbiakban a szerző arra kérdésre keres válaszokat, vajon indokolt-e az elévülést megszakító körülmények körében a régi magyar magánjogi kodifikációhoz való visszatérés.

2. A teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás, mint megszakító körülmény jelenlegi bírói gyakorlata

A teljesítésre való írásbeli felszólítás megszakító körülményként való vizsgálatához a bírói gyakorlat az alábbi megállapításokat tette.

A teljesítésre irányuló felszólításnak kifejezetten tartalmaznia kell azt, hogy meghatározott szolgáltatás teljesítését követeli a jogosult a kötelezettől. Itt kell azonban megjegyezni, hogy a követelés pontos megjelölése nem minden esetben szükséges; elegendő, ha a jogosult nyilatkozatából a kötelezett az adott tartozást beazonosítani tudja. (GKT 72/1973.) Előfordulhat az is, hogy a jogosult követelése jogcímet tévesen, pontatlanul jelöli meg (pl. kártérítési igény helyett jogalap nélküli gazdagodási igényt érvényesít), ez azonban a felszólítást nem teszi hatálytalanná. A teljesítésre való felszólításnak a jogosulttól kell származnia, és a kötelezettnek kell szólnia. Felszólításnak minősül - megnevezésétől

függetlenül - minden olyan írásbeli közlés, amiből a követelés érvényesítésének szándéka kitűnik. Így a felszólítással azonos hatályú a fizetési egyenleg megküldése, a pénzügyi beszédési megbízás (BH1996.468.), de például a folyamatban lévő perben a perbehívási kérelemnek a kötelezettel való közlése is - függetlenül attól, hogy annak alapján a perbe belép-e vagy a perbehívást nem fogadja el. (BH2003.245.) A teljesítésre vonatkozó felszólítást a kötelezettnek kell megküldeni, és megérkezésével válik hatályossá, azaz szakítja meg az elévülési idő folyását. Ebben a körben a bírói gyakorlat szerint elegendő a jogi személy egy jogképességgel nem rendelkező szervezeti egységével közölni a felszólítást. (BH1994. 428.) A követelés tartalmazó keresetlevélnek a bíróság általi megküldése per megszűnése esetén is az elévülést megszakítja. (BH 2007.408.) Kiemelést érdemel az az eseti döntés is, amely kifejti, hogy az elévülés nyugvását követően nyitvaálló határidő megszakítására a jogosult írásbeli felhívása már nem alkalmas, hanem az elévülési idő elteltét kizárólag a perindítás, azaz a bírói úton való igényérvényesítés fogja megakasztani. (BH 1993.313.)

3. Érvek az új főbizottsági Javaslat változtatása mellett

Vékás Lajos is rámutat az általa szerkesztett Szakértői Javaslatban, hogy e „*megszakítási ok ugyanis ellentétes az elévülés intézményének lényegével: nem az igény érvényesítésére, hanem az érvényesítési idő (és az azzal járó bizonytalanság) meghosszabbítására ösztönöz.*”³ Ez a felfogás összhangban van a régi magyar magánjogi irodalmi forrásokkal és a korabeli bírói gyakorlattal, amely egyöntetűen tagadta, hogy elévülést félbeszakító hatást tulajdonítsunk a teljesítésre való felszólításnak.

Az 1900-as Tervezet Indokolása szintén kifejti a teljesítésre való felszólítás elévülés megszakításához nem elegendő jellegét. „*Az elévülés jog szerint csak akkor érheti a hitelezőt, ha követelését nem érvényesíti. A mennyiben tehát a hitelező követelését érvényesíti, az elévülésnek félbe kell szakadnia. Pusztán óvás vagy megintése az adósnak azonban még nem érvényesítése a követelésnek, és az elévülés célja sem engedi meg, hogy ezek a körülmények magukban véve az elévülést félbeszakító hatálylyal ruháztassanak fel. Csak a követelés bírói úton való érvényesítésének lehet ily hatálya; mert csak ez irányul közvetlenül arra, hogy*

---

³ Vékás Lajos (szerk.): Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv Tervezetéhez (Complex K. , Budapest, 2008.) 742. o.

tisztázza a felek közt lévő jogviszonyt, a minek biztosítása az elévülés intézményének tulajdonképeni célját alkotja.”⁴

A Magyar Jogi Lexikon „elévülés (magánjogi)” címhez írt magyarázatában szintén kifejti, hogy *„valamely igény elévül, ha és mert a jogosult azt a törvényes határidőn belül bírói úton nem érvényesítette a kötelezett ellen. Az érvényesítéshez nem elég a bíróságon kívüli felszólítás; ...”*⁵

Szladits Károly által szerkesztett Magyar Magánjog Kötelmi Jog Általános Része kötetében Villányi László szintén kizárja, hogy a kötelezett megintése az elévülést félbeszakíthatná.⁶

A fentebb kiemelt források alátámasztják tehát az új Ptk. szerkesztőbizottsági javaslatának megoldását. Tekintettel azonban arra, hogy az 1959. évi Ptk. hatálybalépést követően az elévülésre vonatkozó szabályokat a bírói gyakorlat immár 50 éve alkalmazza, elhangozhat néhány érv mellett is, hogy az új Ptk.-ba a teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás is, mint elévülést megszakító körülmény, helyet kapjon.

4. Érvek a teljesítésre felszólítás, mint megszakító körülmény fenntartása mellett

A Ptk.-hoz fűzött miniszteri indokolás – szöges ellentétben az Mtj. felfogásával – , nem látja a teljesítésre felszólítás, mint elévülést megszakító körülmény alkalmazását olyannak, amely az elévülés intézménye jogpolitikai céljával ellentétes lenne. Kifejti, hogy *„a jogosult teljesítésre vonatkozó írásbeli felhívása, mint új megszakító ok, az elévülés megszakítását nagymértékben megkönnyíti, de a jogosult általában a követelés érvényesítésére, és nem az elévülés félbeszakítására törekszik. A felszólítás egyébként is kétségtelenné teszi azt, hogy a jogosult nem kíván lemondani a jogáról”*.⁷ (Itt kell megemlíteni azt, hogy a szocialista szervezetek egymás közti viszonyaiban a felszólításnak ilyen, elévülést megszakító hatályát a Ptk. eredeti szövege sem ismerte el, kivéve a pénzköveteléseket, mint a kötelmi követelések leggyakoribb esetét.)

---

⁴ Indokolás a Magyar Általános Polgári Törvénykönyv Tervezetéhez. Harmadik kötet. Kötelmi jog Budapest, Grill K. 1901. 726. o.

⁵ Márkus Dezső (szerk.): Magyar Jogi Lexikon III. kötete „elévülés (magánjogi)” címszava; Budapest, Pallas Nyomda, 1900.) 238. o.

⁶ Villányi László: Követelések megszűnése és elévülése. (In: Szladits Károly (szerk.): Magyar Magánjog Kötelmi Jog Általános Része kötet Grill K., Budapest 1941.) 641. o.

⁷ A Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyve ; az 1959. évi IV. törvény és a törvény javaslatának miniszteri indokolása , (közzéteszi az Igazságügyminisztérium KJK, Budapest, 1959.) 248.o.

Rudolf Loránt monográfiájában szintén a teljesítésre való felszólítás alkalmazhatósága mellett foglal állást, az anyagi kereseti jog érvényesítésének fogalma ismertetésekor. Előadja, hogy az általa nagyító alá vett jogirodalmi forrásokból két elmélet körvonalazódik. Az egyik állásfoglalás szerint az igény érvényesítésén kizárólag a bíróságnál való érvényesítést lehet érteni, míg a másik felfogás szerint az igény érvényesítése összetett jelenség, „és elméletileg ehhez a cselekménykomplexumhoz tartoznak azok a tények is, amelyek a bíróságnál való eljárás előtt a jog kielégítését célozzák.”⁸ Ezt követően kifejezetten kiemeli a teljesítésre való felszólítást példaként: „tehát ilyenek tekintendő pl. már a kötelezett felszólítása is a szolgáltatás teljesítésére.”⁹

A második felfogást Rudolf következetesebbnek tartja, mert az fejezi ki jobban az elévülés funkcióját. Hiszen ebben az esetben a jog nem gyakorlása, mint tényálláselem megdőlt, hiszen a jogosult bíróságon kívül is megtette „a szükséges és szokásos lépéseket jogának érvényesítésére”¹⁰

A teljesítésre felszólítás alkalmazása melletti érvként meg kell említeni Kolosváry Bálintnak az elévülést megszakító körülményekről vallott felfogását, melyet egyetemi előadásán hangoztatott. „Megszakad az elévülés, s a belőle addig lefolyt idő is elvész, ha a jogosított a keresetet megindítja, fizetési meghagyást eszközöl ki, végrehajtás iránt kérelmet terjeszt elő avagy az adós elismeri tartozását (kifejezetten vagy *facto concludente*), valamint általában ha a jogosított bármely cselekményével azt tanúsítja, hogy jogát nem hanyagolja el, hanem azt gyakorolni kívánja. (Pld. az elévülés alatt lévő követelést másnak engedményezi.)”¹¹ Kolosváry szintén az igényérvényesítésre tágabb értelemben tekint, és így nem látja akadályát annak, hogy az igény érvényesítésének tekintsük a jogosított peren kívüli fellépését is, ha annak célja jogának a gyakorlása.

5. Adalékok az elévülés fogalmához és jogpolitikai indokaihoz

Az elévülés fogalmát, attól függően, hogy mely tényállási elem kap nagyobb hangsúlyt, számos módon megfogalmazhatjuk.

---

⁸ Rudolf Loránt: Az elévülés, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1961. 36. o.

⁹ uo.

¹⁰ Rudolf: Az elévülés 37. o.

¹¹ Kolosváry Bálint: Magánjog. A magyar magánjogból tartott egyetemi előadások rövid foglalata. (3. kiadás Stúdium, Budapest, 1930.) 64. o.

Világhy Miklós és Eörsi Gyula tankönyvében kifejtettek szerint az elévülés nem más, mint hogy „*az állami kényszer igénybevételére megszabott határidő eltelte után, a jog nem szűnik meg, csak az a lehetőség nincs meg többé, hogy állami kényszerrel vegyenek igénybe érvényesítésére.*”¹² A két szerző e megközelítése azonban sokkal szélesebb, mint amit a jelenleg hatályos Ptk. jogi rendelkezései körvonaloznának. A Ptk. ugyanis a követelések elévüléséről szól a 324.§-ában, amely megoldást követi az új Ptk. Javaslatá is.

Bíró György cikkében az elévülésre annak érvényesülése, hatályosulása szempontjából tekint, amikor az elévülés fogalmát az alábbiak szerint határozza meg: „*Az elévülés egy kifogás formájában érvényesülő hatalmasság, amely a magánjogban a kötelezettet olyan helyzetbe hozza, hogy a vele szemben a kifogás hiányában egyébként érvényesíthető (bírói úton kikényszeríthető, állami úton végrehajtható) igényt megszüntesse.*”¹³ Bíró az általános dogmatikai álláspontot képviselve az igényre, mint az alanyi jog kikényszeríthető állapotára tekint.

Az általános dogmatikai megközelítéshez képest eltérő álláspontot képvisel Lábady Tamás, amikor kifejti, hogy „*az elévülés nem igény nélküli alanyi jogi helyzet, mert az elévülés a jog bírói úton való érvényesítését nem zárja ki, csak korlátozza.*”¹⁴ Tekintettel arra, hogy véleménye szerint az alanyi jog fogalmi eleme, attribútuma a bírói úton való kikényszeríthetőség.

E három forrás megfogalmazását párhuzamba állítva az elévülés intézményét megalapozó, jelentős dogmatikai kérdések jelentkezhetnek. Elsősorban problémát jelenthet, vajon mit kell az elévülés tárgyává tenni? Az időmúlás hatására az igény vagy a követelés elévülése következik-e be az idő elteltével? Valamennyi magánjogi kódex tervezet és a hatályos Ptk. a Kötelmi jogon belül helyezte el az elévülés szabályait, rámutatva arra, hogy elsősorban a kötelmi igények azok, amelyek elévülése felmerülhet. A követelés és az igény jogi fogalmain túlmenően a jogi irodalomban jelentkezett az anyagi kereseti jog (kereseti jog) elévülésének, mint fogalmi műszónak a használata. Kiss Albert véleménye szerint „*a keresetelévülés elnevezése jellemzőbb az elévülés hatályára nézve, mint az igényelévülésé; mert világos kifejezésre juttatja, hogy az elévülés beálltával a kereseti érvényesülés szálai metszenek el, a jog esetleges egyébkénti érvényesítésének útja azonban még nyitva marad.*”¹⁵

---

¹² Világhy Miklós – Eörsi Gyula: Magyar polgári jog I. kötet (Tankönyvkiadó, Budapest, 1962.) 165. o.

¹³ Bíró György: Az elévülés intézménye. In. Sectio Juridica et Politico, Miskolc, Tomus XXVI/2. (ME ÁJK Miskolc, 2008) 542. o.

¹⁴ Lábady Tamás : A magyar magánjog (polgári jog) általános része (Dialóg Campus Kiadó, Pécs, 2010.) 238.o.

¹⁵ Kiss Albert: Az elévülés a Polgári Törvénykönyv Tervezetében im. 19.o.

Itt kell megjegyezni, hogy az elévülés intézményét érintő újabb jogirodalmi állásfoglalások között is fellelhető e megközelítést valló vélemény. Véleményem szerint ezt vallja Kemenes István is, aki szerint „*a jogosultság gyakorlására vagy a követelés érvényesítésére jogszabályban előírt elévülési és/vagy jogvesztő határidő a követelés bíróság előtti érvényesíthetőségének határidejét határozza meg.*”¹⁶ Ezen értelmezést támasztja alá Kemenes helyeslő hozzáállása ahhoz a körülményhez, hogy az új Ptk. javaslata az elévülést megszakításának esetei közül mellőzi a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítást. Üdvözlí tehát e változtatást, mert „*megszűnik ezáltal az a lehetőség, hogy jogosult különösebb erőfeszítés nélkül többszörösen meghosszabbítsa az igényérvényesítési határidőt és így lényegében indok nélkül késleltetheti a bíróság előtti igényérvényesítést.*”¹⁷

Másodsorban kérdésként merülhet fel, vajon az elévülést megszakítására alkalmas jogi tények meghatározásakor minden olyan körülményt figyelembe vesz a jogalkotó, amely egyébként az igény valamilyen formában való érvényesítését jelenti, vagy jogpolitikai célkitűzések mentén nem valamennyi, hanem csak olyan jelentős jogi tényeket emel ki, amelyek valóban az igény (követelés) állami kényszereszközökkel való érvényesítését jelentik? Amennyiben az első megoldást választjuk, az elévülést megszakító körülményeket tágan kell értelmeznünk és valamennyi, erre alkalmas jogosulti magatartásra, így a teljesítésre való felszólításra, a követelés átruházására is ki kell terjesztenünk. Ezzel szemben a második megoldás választása esetén kizárólag a perindítás, a kereset beadása és az azzal egyenértékű jogi cselekmények alkalmasak az elévülés félbeszakítására. Ez utóbbi esetben azonban az adós tartozáselismerése közvetlenül e feltételnek nem felel meg, tehát megszakító okként egy – Rudolf Loránt szóhasználatával élve – atipikus, másodlagos jelenség. Visszakanyarodva Kemenes gondolataihoz, meg kell említeni, hogy a fent megjelölt, általa készített vitaanyag nem szól az adós tartozáselismeréséről, mint elévülést megszakító okról.

Itt kell megjegyezni, hogy az elévülést megszakító körülmények felsorolását taxatív jellegűnek tekinthetjük, hiszen az elévülés rendes folyása alól ad lehetőséget kivételre, az elévülés megszakadására, ebből következik pedig az, hogy a törvényben felsorolt okcsoportokon kívül más ok, törvényi kifejezett rendelkezés híján az elévülés megszakadását nem eredményezheti.

---

¹⁶ Kemenes István: Az időmúlás joghatásával összefüggő egyes kérdések In: Bírósági Döntések Tára 2011. (XII. évf.) 2. sz. (Fórum rovat) 71. o.

¹⁷ im. 69. o.

Amennyiben dogmatikailag nem jelent ellentmondást a teljesítésre irányuló felszólítás elévülést megszakító körülményként való minősítése (elsősorban az okból, hogy a követelés, igény érvényesítésére irányuló magatartásként értékeljük), akkor eszerint az elévülést megszakító okok közüli törlésére pusztán jogpolitikai okból kerülhet sor.

Az elévülés jogpolitikai indokait az 1959.évi IV. törvényhez fűzött miniszteri indokolás is részletezi: a huzamosabb ideig bizonytalan helyzetek rendezésére törekszik a jog, amelynek egyik esete, hogy a követelés érvényesítésére határidőt (elévülési határidőt) szab. A huzamosabb idő elteltével a követelés fennálltának vagy fenn nem álltának a bizonyítása is sokkal nehezebb, így az elévülési határidő egyrészt az adós védelmére, továbbá a bíróságok mentesítésére is szolgál.¹⁸ „Végül a joggyakorlás jelentős időn át való elmulasztása joggal enged következtetni arra, hogy a jogosultnak az igényhez fűződő érdeke is csökkent vagy éppenséggel megszűnt.”¹⁹

Rudolf Loránt az írásbeli felhívás megszakító okkénti elismerése mellett foglal állást, véleményét az alábbi érvekre alapítja: „a) ha a kötelezett bármi módon kifejezésre juttatott elismerő nyilatkozatát általában félbeszakító hatásának elismerjük, indokolatlan volna, hogy a hitelezőtől már peres ténykedéseket követeljünk.; b) nem alapos az az érv, hogy a kereset beadását azért kell megkövetelnünk, mert csak ez irányul arra, hogy a felek között levő jogviszonyt tisztázza. [...] c) a kereset beadásának megkövetelése felesleges perlekedésre és az adós felesleges megterhelésére vezetne.”²⁰ Kiemeli, hogy még azon célkitűzéssel elért eredményhez képest – miszerint minél szűkebbre vonjuk az elévülés megszakító jelenségek körét – nagyobb súllyal esnek latba az előzőekben felvázolt elméleti és gyakorlati megfontolások.

Végezetül érdemes kiemelni néhány gyakorlati jellegű indokot, amely a teljesítésre felhívás elévülést megszakítását kiváltó hatása elismerését alátámasztja. A szerző véleménye szerint az előbbi ok megszakító okok közüli törlése az adós tartozáselismerő nyilatkozatának elévülést megszakító hatását fogják erősíteni, és ennek perbeli bizonyítása elsősorban nem a kifejezett, hanem a ráutaló magatartással tett, hallgatólagos tartozáselismeréseket fogja érinteni, minden olyan esetben, amikor a jogosult teljesítésre irányuló felszólítását a kötelezett bizonyítottan kézhez kapta, de arra vonatkozó kötelezettségét kifejezett nyilatkozattal nem

---

¹⁸ Lásd részletesen: Bíró György: Kötelmi jog Közös szabályok Szerződésstan. (Novotni Alapítvány, Miskolc, 2010.) 92-93.o.

¹⁹ A Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyve im. 244.o

²⁰ Rudolf Loránt im. 43.-44. o.

tagadta. A Ptk. jelen változtatása eredményezhet tehát a tartozáselismerő nyilatkozatok körében egyfajta „túlburjánzást”.

Másrészt a régi magyar magánjogi irodalom kifejtett és a korábbi Ptk. tervezetek háttéréül szolgáló, a teljesítésre való felhívás megszakító hatását tagadó álláspontok kiindulópontja 10, 20, sőt az Mtj. alapján 32 éves általános elévülési határidő volt. Ilyen hosszú időtartamú elévülés esetében valóban a jogpolitikai indokok jelentős sérelmét eredményezi a jogosult peren kívüli fellépését megvalósító, esetlegesen nem is egyszeri, hanem többször ismételt felszólítása. Ezzel szemben egy általános 5 éves, vagy gyakran annál rövidebb elévülési határidő mellett, az elévülési határidő jogpolitikai célokat sértő, jelentős meghosszabbodása gyakorlatilag nem következhet be.

Önmagában az a körülmény, hogy a teljesítésre való felszólítás gyakorlására, eredeti céljától ellentétesen, tehát visszaélészerűen, pusztán az elévülési határidő kitolódása érdekében is sor kerülhet, még nem jelenti, hogy minden esetben a jogosult akarata erre irányul.

6. Összegzés

A teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás elévülést megszakító körülményként való figyelembevétele érdekében arra a következtetésre juthatunk, hogy egyrészt gyakorlati megfontolásokat figyelembe véve

- már egy bírói gyakorlatban kifejeződött, és az önkéntes jogalkalmazásban is kiforrott jogi jelenségről van szó;
- a teljesítésre való felhívás mellőzése az adós tartozáselismerésére való perbeli hivatkozás felszaporodását generálja;

másrészt az elévülés jogpolitikai indokaira tekintettel

- általános 5 éves elévülési határidő esetében az elévülés intézményét alátámasztó jogpolitikai érdeket nem sérülnek jelentősen a teljesítésre való felszólítás meghagyása mellett;

harmadrészt az elévülés fogalmi megközelítése figyelembevételével

- amennyiben igényérvényesítés alatt perenkívüli érvényesítést is érthetünk;
- a teljesítésre való felszólításnak, mint az elévülést megszakító körülménynek helye van az új Polgári Törvénykönyv rendelkezései között.